

**ZESTAWIENIE UWAG ZGŁOSZONYCH DO PROJEKTU SRWL 2030 W TRAKCIE
KONSULTACJI 18.12.2019-31.01.2020
(uwagi wniesione w trakcie spotkań)**

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
Spotkanie konsultacyjne Zielona Góra, 22 stycznia 2020		
1.	W wizji do określenia „innowacyjnej, zielonej gospodarki” dodać słowo „nowoczesnej”, tak, by nie zawężać celów i kierunków interwencji wyłącznie do działów innowacyjnej i zielonej gospodarki, podczas, gdy większość przychodów z gospodarki generują firmy, które nie zawsze są innowacyjne, ale są nowoczesne, choć bazują na powszechnie znanych rozwiązaniach technologicznych.	UWZGLĘDNIONO
2.	Określenie „otwarte i wielokulturowe społeczeństwo” użyte w wizji może być źle interpretowane, jako cel, do którego województwo zamierza dążyć.	NIE UWZGLĘDNIONO Uwaga ma charakter komentarza i przypuszczeń.
3.	Dodać w wizji określenie „dynamiczny, polski region”, tak, aby jasne było, kto jest gospodarzem tego regionu.	NIE UWZGLĘDNIONO Lubuskie jest polskim regionem, a o tym, że planowany jest jego dynamiczny rozwój świadczą zapisy celów i kierunków działań.
4.	Uzupełnić zapisu o dogodnym położeniu województwa lubuskiego przy zachodniej granicy Polski o określenie „w centrum Europy”.	NIE UWZGLĘDNIONO Zapis o dogodnym położeniu jest wystarczający.
5.	Wyeksponować szanse, jakie dają regionowi surowce naturalne, przede wszystkim gaz, ropa naftowa i miedź - dodać w celu dotyczącym zielonej i inteligentnej gospodarki punktu: „Rozwój gospodarki opartej o posiadane surowce naturalne”.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO. W wyzwaniach uzupełniony zostanie zapis dot. wykorzystania lokalnych surowców. Cel strategiczny 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna zawiera w sobie kierunki interwencji odnoszące się do komentarza, w szczególności cel operacyjny 1.5, pkt g „Wykorzystanie do celów gospodarczych lokalnych złóż surowców, w szczególności miedzi”. Dodatkowo zagadnienia odnoszące się do komentarza znajdują się m.in. w kierunkach interwencji celu operacyjnego 3.3. pkt a „Budowa i modernizacja źródeł energii elektrycznej i ciepła, w tym wykorzystujących lokalne surowce energetyczne, z uwzględnieniem polityki energetyczno-klimatycznej UE”.
6.	Uzupełnić listę inwestycji kolejowych, zgodnie z postulatami zawartymi w apelu Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 5 września 2019 r., w którym m.in. wspomniano o nowej linii kolejowej na osi Zielona Góra – Sulechów – Świebodzin – Gorzów Wlkp. przez Międzyrzecz, gdzie brakuje 30 km.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W treści SRWL 2030 w sposób ogólny zostanie uwzględniona potrzeba stworzenia nowej osi komunikacyjnej północ - południe na bazie istniejących i zlikwidowanych linii kolejowych.
7.	Należy zabiegać, aby linie kolejowe dużych prędkości przebiegały przez Zieloną Górę i Gorzów Wlkp., wykorzystując fakt, że miasta te wyznaczono jako stacje docelowe tzw. szprych do Centralnego Portu Komunikacyjnego.	NIE UWZGLĘDNIONO Z uwagi na trwające konsultacje w tej sprawie preferowany jest zapis obejmujący zapewnienie dobrego skomunikowania z Centralnym Portem Komunikacyjnym oraz monitorowanie projektowanego przebiegu Kolei Dużych Prędkości z uwzględnieniem lokalizacji stacji na terenie województwa lubuskiego. na terenie województwa lubuskiego.
8.	Znaczenie węzłów przesiadkowych – województwo powinno wspierać tego typu przedsięwzięcia. Uzasadnione przedsięwzięcia: droga S22, droga ekspresowa, która skróciłaby drogę z województwa lubuskiego do Pragi o 100km, łącznik drogowy z Głogowa, pomiędzy trasą S3 a S5 koło Leszna oraz łącznik pomiędzy południową obwodnicą Zielonej Góry a Niedoradzem.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Uwzględniono konieczność przeprowadzenia dalszych analiz dotyczących budowy drogi ekspresowej S22. Łącznik pomiędzy południową obwodnicą Zielonej Góry

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
		a Niedoradzem został uwzględniony. Pozostałe propozycje zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
9.	Uwzględnienie w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 miejskiego obszaru funkcjonalnego zielonogórsko-nowosolskiego, obejmującego 5 gmin obszaru zielonogórskiego (Sulechów, Zabór, Świdnica, Czerwieńsk i Zielona Góra) oraz 3 gminy obszaru nowosolskiego (miasto Nowa Sól, gmina Nowa Sól oraz miasto i gmina Otyń), z kluczowym zadaniem, które byłoby tam realizowane docelowo, czyli kolejną lubuskiego trójmiasta.	Wniosek dotyczący wspólnego zielonogórsko-nowosolskiego obszaru funkcjonalnego jest zasadny. Wskazanie zasięgu powiązań funkcjonalnych tego obszaru będzie przedmiotem dalszych analiz i konsultacji z zainteresowanymi stronami. Projekt kolei aglomeracyjnej wpisuje się w kierunki interwencji celu 3.5. d i e.
10.	Należy rozpocząć przygotowania do budowy nowej, zachodniej obwodnicy miasta, łączącej nowy węzeł S3 Sulechów Płn., poprzez most w Pomorsku z drogami krajowymi nr 27 i 32 (na Gubin i Żary).	UWZGLĘDNIONO Propozycje zostaną dodatkowo przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
11.	Część strategii mówiącą o rozwoju innowacyjnych technologii w przemyśle należy uzupełnić o sektor elektromobilności.	UWZGLĘDNIONO
12.	Konieczność wsparcia i koordynacji przez Zarząd Województwa Lubuskiego inwestycji dotyczących sieci ścieżek rowerowych, na których realizację części gmin nie stać	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zarząd Województwa Lubuskiego może koordynować proces integracji sieci ścieżek rowerowych na poziomie dokumentów strategicznych dla obszaru transportu, również w kontekście warunkowości podstawowej dla wsparcia rozwoju infrastruktury transportowej ze środków UE. Może również zapewnić, iż wspierane ze środków UE inwestycje w tym obszarze będą realizowane w kontekście już istniejącej infrastruktury. Finansowanie i warunki jego udzielania zostaną zdefiniowane w RPO z poszanowaniem przepisów unijnych, dokumentów krajowych i celów regionu. Należy jednak pamiętać, że RPO dysponować będzie ograniczonym budżetem i nie jest jedynym źródłem finansowania polityki rozwoju.
13.	Konieczność określenia wspólnie, czy w regionie będą potrzebne dwie spalarnie odpadów czy jedna i gdzie zostaną umiejscowione.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Kwestie zakładu utylizacji zostaną doprecyzowane w przedsięwzięciu strategicznym.
14.	Specjalizacja szpitali lubuskich – szpitali nie stać, żeby w każdym z nich funkcjonowały wszystkie specjalistyczne oddziały, należy dążyć do tego, aby szpitale się wzajemnie uzupełniały, a nie rywalizowały.	NIE UWZGLĘDNIONO Zbyt szczegółowy zapis. Samorząd Województwa nie kreuje polityki świadczeń w poszczególnych szpitalach innych szczebli niż wojewódzki.
15.	Propozycja przeznaczenia niewykorzystanych funduszy przeznaczonych na wymianę „kopciuchów” na projekt wspólny Zielonej Góry i Sulechowa.	NIE UWZGLĘDNIONO Uwaga nie jest związana z projektem SRWL 2030
16.	Zerwanie z przestarzałą nomenklaturą „przemysłowy Gorzów” i „handlowo - usługowa Zielona Góra”, bo w Zielonej Górze funkcjonują nowoczesne, duże firmy	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Charakterystykę miast wojewódzkich określono na podstawie aktualnych, dostępnych danych statystycznych, takich jak: produkcja sprzedana przemysłu i zatrudnienie w przemyśle. W „Diagnozie..” znajduje się ponadto zapis o zróżnicowaniu

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
		branżowym Zielonej Góry, w tym o rozwijającym się sektorze fintech i usług e-commerce. Zapisy wskazujące na rozwój nowoczesnych zakładów produkcyjnych na terenie Zielonej Góry w ostatnich latach zostaną uzupełnione.
17.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie, która została przekształcona w filię Uniwersytetu Zielonogórskiego, również ma potężny potencjał badawczo-rozwojowy, który przy dofinansowaniu może służyć rozwojowi innowacji. Chodzi przede wszystkim o Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku oraz Centrum Energetyki Odnawialnej w Sulechowie, które nie są w pełni wykorzystywane.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy zgodne z danymi statystycznymi. Dodatkowo w „Diagnozie..” jest zapis o zróżnicowaniu branżowym Zielonej Góry, w tym o rozwijającym się sektorze fintech i usług e-commerce.
18.	Należy wziąć pod uwagę rozwiązanie polegające na budowie kolejnej drogi obwodowej od węzła północnego w Sulechowie do drogi krajowej nr 32 – rozłóżyłoby to ruch w kierunku głównych miast, jak również na lotnisko w Babimoście.	Propozycje zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
19.	Skomunikowanie węzła S3 w Sulechowie poprzez drogę krajową nr 32 na drogę wojewódzką nr 278 w kierunku Sławy i Wschowy – jest tam generowany ogromny ruch, a pojazdy zjeżdżające z S3 na drogę nr 278 przejeżdżają przez miasto stanowiąc zagrożenie w ruchu drogowym i obciążenie dla środowiska naturalnego.	Propozycje zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
20.	W dokumencie strategii zapisano konieczność budowy węzła Łągów na A2, ale było również wiele dyskusji na temat budowy węzła Myszęcín – powinien on powstać.	UWZGLĘDNIONO
21.	Odniesienie do zapisów rozdziału 4.4 projektu strategii, dotyczących wykorzystania surowców energetycznych i wniosek o wykreślenie drugiego akapitu ze strony 60, ponieważ prace przygotowawcze do realizacji inwestycji związanej z budową kompleksu energetycznego Gubin-Brody nie zostały wstrzymane, natomiast kryterium związane z dopuszczalnym wskaźnikiem emisji CO2 dotyczy pomocy finansowej w ramach krajowego rynku mocy dla funkcjonujących elektrowni, natomiast nie jest to ograniczenie dla budowy tych elektrowni.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Przywołane zapisy zostaną ponownie zweryfikowane.
22.	Wyrażono sprzeciw wobec marginalizacji wydobycia węgla brunatnego	Uwaga o charakterze komentarza
23.	Systemu elektroenergetycznego nie można opierać na niestabilnych źródłach wytwarzania energii elektrycznej typu OZE.	Uwaga o charakterze komentarza
24.	Wskazano błąd na str. 93 projektu strategii (400 megawatów zamiast 400 kilowoltów)	UWZGLĘDNIONO
25.	Na stronie 11 są zapisy dotyczące wykorzystania OZE, natomiast brakuje w nich kwestii fotowoltaiki.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy zostaną doprecyzowane.
26.	Dot. treści zawartej na stronie 35 załącznika mówiącej o funkcjonowaniu K-SSSE do roku 2026 - propozycja naniesienie korekty tego zapisu, w związku z uchwaleniem w 2018 r. ustawy o wspieraniu nowych inwestycji, która kreuje polską strefę inwestycji, dzieląc całą Polskę na 14 obszarów, co sprawia, że całe województwo lubuskie jest obecnie w gestii K-SSSE.	UWZGLĘDNIONO
27.	Zawnioskowano o uwzględnienie w strategii zadań krajowych, które są na pewnym etapie przygotowawczym, w tym mostu na rzece Odrze w Krośnie Odrzańskim, ale także innych przedsięwzięć z obszaru dziedzictwa narodowego oraz związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.	UWZGLĘDNIONO
28.	Odniesienie kwestii inwestycji w Gubinie i Brodach zawnioskowano o określenie w strategii planów dotyczących tego obszaru, jeśli nie powstanie tam kompleks wydobywczy, bo jest to obszar posiadający wiele problemów społeczno-gospodarczych.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W projekcie SRWL 2030 obie gminy zaliczono do gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, dla których powinno być dedykowane wsparcie ze środków publicznych.
29.	Kwestia rozwoju wojska - nie została poruszona w projekcie strategii, istnieje konieczność konsultowania planów strategicznych z wojskiem, które dodatkowo posiada również środki na realizację różnorodnych przedsięwzięć.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Kwestie dotyczące roli wojska dla rozwoju województwa zostaną dodane. Jednocześnie należy zaznaczyć, że nie ma wymogów formalnych ani praktyki konsultowania strategii województwa z organami wojska. Zaznaczyć należy ponadto, że zakres współpracy samorządu województwa z wojskiem np. w obszarze infrastruktury ma charakter zastrzeżony.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
30.	Poparto pomysł stworzenia spalarni odpadów w województwie lubuskim - jest to niezbędna, priorytetowa inwestycja.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zakład termicznego przekształcania odpadów zostanie wskazany jako osobne przedsięwzięcie. Należy mieć jednak na uwadze, że stosownie do nowych uregulowań prawnych wynikających z ustawy o odpadach listę instalacji przeznaczonych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych lub odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw środowiska.
31.	Odnosnie ZIT-ów poddano pod rozagę kwestię decydowania o kształcie ZIT-ów przez województwo, ponieważ to gminy czasem wiedzą lepiej, z jakimi problemami się borykają i jak je można rozwiązać.	Strategia rozwoju województwa nie decyduje o kształcie ZIT-ów.
32.	Uwzględnienie zapisu dotyczącego tworzenia ośrodków geriatry, których w województwie powinno być pięć, a zapis taki pozwoli sięgać po środki na poziomie centralnym, zwiększy też możliwości uzyskania kontraktów. Mamy bazę, potencjał, aby takie ośrodki tworzyć, takie przedsięwzięcie jest już realizowane na bazie szpitala w Torzymiu.	UWZGLĘDNIONO
33.	Postulat o ujednoczeniu zapisów w strategii dotyczących Świebodzina i Międzyrzecza - obszaru Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego. Zadeklarowano ścisłą współpracę z gminą Międzyrzecz w zakresie MOF, a także chęć przyłączania gmin ościennych w celu rozwoju MOF.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W diagnozie zawarte zostały zapisy oraz mapa z obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL), w którym Międzyrzecz zaliczony został do ośrodków lokalnych. W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Międzyrzecz zaliczony został do grupy miast średnich, co ze względu na specyfikę osadniczą województwa lubuskiego uzasadnia określenie jego w strategii jako ośrodka subregionalnego. Za zasadne uznano wskazanie wspólnego potencjału MOF-ów Świebodzina i Międzyrzecza w projekcie strategii pomimo, że PZPWL nie delimituje tych obszarów jako wspólnego obszaru funkcjonalnego. Zapisy oraz mapa w diagnozie i strategii zostaną doprecyzowane i skorygowane w zakresie określenia Międzyrzecza jako ośrodka subregionalnego. Ewentualne wskazanie szerszych powiązań funkcjonalnych tego obszaru będzie przedmiotem dalszych analiz i konsultacji z zainteresowanymi stronami.
34.	Wskazano na konieczność zawarcia w strategii pomysłów na zatrzymanie mieszkańców odpływających z województwa lubuskiego oraz na asymilację obywateli Ukrainy w regionie, np. poprzez ustanowienie pełnomocnika ds. Ukrainy przy urzędzie Marszałka Województwa Lubuskiego.	W celu operacyjnym 1.5. są zapisy ogólne dotyczące polityki migracyjnej. Kwestie konkretnych rozwiązań wspierających imigrantów będą analizowane.
35.	Odniesiono się do kwestii powstania multimodalnego centrum logistycznego i podkreślono, że Świebodzin jest bardzo dobrą lokalizacją na jego stworzenie, ponieważ przez gminę przebiegają 3 ważne szlaki transportowo-komunikacyjne.	Cel operacyjny 3.1. h uwzględnia rozwój rozwiązań multimodalnych oraz budowę centrów logistycznych w sąsiedztwie głównych węzłów komunikacyjnych regionu. W przedsięwzięciu 21 wprost wskazano obszar multimodalnego centrum logistycznego obejmujący skrzyżowanie dróg A2 i S3.
36.	Zawnioskowano o lokalizowanie przedsięwzięć strategicznych nie tylko w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp., ale także w mniejszych ośrodkach miejskich oraz o nieterminowanie się sztywno OSI wyznaczonych na poziomie krajowym, bo mogą nie przystawać w pełni do sytuacji w województwie lubuskim.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Lokalizacja większości przedsięwzięć strategicznych będzie przedmiotem decyzji na dalszym

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
		etapie przygotowań do realizacji projektów. OSI wyznaczone na poziomie krajowym są obligatoryjnie uwzględniane w strategiach rozwoju województw, natomiast w projekcie strategii wyznaczono również OSI z poziomu regionalnego.
37.	Wyrażono wolę i nadzieję na znalezienie się gminy Nowogród Bobrzański w MOF-ie zielonogórskim	Przedstawiony w projekcie obszar MOF Zielona Góra wskazany został na podstawie obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego. Jego zasięg będzie przedmiotem dalszych analiz i konsultacji z zainteresowanymi stronami. Wzięć pod uwagę należy również, trwający obecnie proces zmian ustawowych dotyczących polityki rozwoju i planowania przestrzennego, który dotyczy również określania obszarów funkcjonalnych.
Spotkanie konsultacyjne Gorzów Wlkp., 24 stycznia 2020		
38.	Przedstawiono projekt powstania w Gorzowie centrum/portu multimodalnego, wykorzystującego dogodnie położenie (droga S3, linie kolejowe, rzeka Warta) i będącego portem uzupełniającym dla portu w Szczecinie i Świnoujściu.	UWZGLĘDNIONO
39.	Istnieje potrzeba budowy pełnego węzła S3 na ul. Kasprzaka.	UWZGLĘDNIONO
40.	Załącznikiem do strategii powinien być plan modernizacji dróg wojewódzkich.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje drogowe będą ujmowane w osobno procedowanych dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Transportu czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich.
41.	Zwrócono uwagę, że droga nr 22 powinna być ujęta jako droga krajowa, a nie S22	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Uwzględniono konieczność modernizacji drogi krajowej nr 22 wraz z budową obwodnic miejscowości, a także przeprowadzenie dalszych analiz dotyczących budowy drogi ekspresowej S22.
42.	Priorytetem jest Odrzańska Droga Wodna E30 – Gorzów prowadzi działania, aby miasto zostało ujęte w zakresie modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej, co poprawiłoby żeglowność na Warcie.	UWZGLĘDNIONO
43.	Podkreślono wagę powstania centrum multimodalnego w Gorzowie	UWZGLĘDNIONO
44.	Wskazano na dysproporcję między północą a południem województwa w zakresie lokalizacji przedsięwzięć kluczowych.	Uwaga nie zawiera konkretnych propozycji zmian zapisu SRWL 2030. SRWL 2030 dotyczy rozwoju całego regionu. Lista przedsięwzięć strategicznych podlegać będzie dalszym uzgodnieniom i będzie uwzględniać ważne projekty na północy województwa
45.	W celu strategicznym 2, w pkt. 18 zapisano „Lubuskie dziedzictwo kulturowe”, ale zakładane cele przypisane tej kwestii nie obejmują inwestycji, które zachęciłyby turystów do odwiedzin w naszym regionie.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje dot. dziedzictwa kulturowego będą ujmowane w osobno procedowanych dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Kultury.
46.	W celu strategicznym 1, w pkt. 5 istnieje zapis „Region przyjazny środowisku – ograniczenie niskiej emisji”, gdzie po przecinku warto dodać: „nowoczesna gospodarka odpadami”. Zaproponowano wpisanie „centrum technologii ekologicznych”, czyli ultranowoczesnej spalarni odpadów, jednocześnie produkującej prąd i nie emitującej żadnych szkodliwych substancji.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Przedsięwzięcie strategiczne „Region przyjazny środowisku – ograniczenie niskiej emisji” odnosi się do mikro lub małej energetyki ciepłowniczej, która ma istotny wpływ na stan powietrza. Natomiast zaproponowany projekt dotyczący spalarni odpadów będzie osobnym projektem.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
47.	Podkreślono racjonalność i zasadność propozycji przedstawionych przez przedstawicieli Miasta Gorzowa Wlkp., zwłaszcza wniosku dotyczącego utworzenia centrum multimodalnego.	UWZGLĘDNIONO
48.	Zaproponowano wpisanie w celu strategicznym 1 i pkt. 4, zamiast lokalizacji Zielona Góra – lubuskich parków technologicznych w Gorzowie, Zielonej Górze i Nowej Soli.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Model funkcjonowania projektu dot. start-upów nie jest określony. Mogą zostać wyłonieni operatorzy. Dążeniem jest uruchomienie wsparcia na terenie całego województwa.
49.	Odnośnie punktu 6 – „Lubuska Szkoła Przyszłości” wniesiono o dodanie uzupełnienia zapisu: „(...) ich celem jest dostosowanie infrastruktury i oferty szkolnictwa zawodowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy”, ponieważ rozwijające się szkolnictwo zawodowe będzie potrzebowało przede wszystkim inwestycji w infrastrukturę.	UWZGLĘDNIONO
50.	W zakresie celu 3 i pkt. 26 poddano pod rozagę możliwość elektryfikacji linii 367 Gorzów Wlkp. – Skwierzyna – Międzyrzecz – Zbąszynek, jako uzupełnienie sieci kolejowej w regionie.	UWZGLĘDNIONO
51.	Wskazano, że w załączniku strategii mowa jest o MOF świebodzińskim, a nie wspomina się o MOF świebodzińsko-międzyrzeckim. Potwierdzono współpracę z Miastem Świebodzin w celu wykorzystania centralnego i bardzo dogodnego pod względem komunikacyjnym i transportowym położenia obu gmin i duże zainteresowanie inwestorów podjęciem działalności na tym terenie.	W diagnozie zawarte zostały zapisy oraz mapa z obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL), w którym Międzyrzecz zaliczony został do ośrodków lokalnych. W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Międzyrzecz zaliczony został do grupy miast średnich, co ze względu na specyfikę osadniczą województwa lubuskiego uzasadnia określenie jego w strategii jako ośrodka subregionalnego. Za zasadne uznano wskazanie wspólnego potencjału MOF-ów Świebodzina i Międzyrzecza w projekcie strategii pomimo, że PZPWL nie delimituje tych obszarów jako wspólnego obszaru funkcjonalnego. Zapisy oraz mapa w diagnozie i strategii zostaną doprecyzowane i skorygowane w zakresie określenia Międzyrzecza jako ośrodka subregionalnego.
52.	W odniesieniu do kwestii zmian klimatu podkreślono, że w województwie lubuskim następuje stopowienie i jest to duży problem, który powinien mieć swoje odzwierciedlenie w planowanych działaniach w SRWL 2030, zwłaszcza w zakresie małej retencji.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy dotyczące przeciwdziałania suszy zostaną w projekcie uzupełnione Plan małej retencji zawarty będzie w krajowym Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy i regionalnym dokumencie branżowym dot. rozwoju rolnictwa.
53.	Podkreślono wagę drogi krajowej 22, która jest niezwykle ważna dla samorządów i należy ująć w strategii jej modernizację.	UWZGLĘDNIONO
54.	Inwestycje wpisane do Kontraktu Terytorialnego, w tym dotyczące Strzelec Krajeńskich i Krosna Odrzańskiego, powinny zostać literalnie wpisane również do strategii.	NIE UWZGLĘDNIONO. Kontrakt Terytorialny jest instrumentem wdrożeniowym w stosunku do celów określonych w SRWL 2020 i wygasa w 2020 roku. Wnioskowane inwestycje wpisują się w zapisy celu operacyjnego 3.1. oraz przedsięwzięcia strategiczne nr 18.
55.	Zauważono, że w strategii nie położono nacisku na uzbrajanie stref ekonomicznych, terenów inwestycyjnych, a powinna ta kwestia zostać ujęta w strategii, bo ułatwi to pozyskanie środków na ten cel.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Kwestia terenów inwestycyjnych, jako czynnika sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu gmin została podniesiona zarówno w diagnozie strategicznej SRWL, jak i na poziomie wyzwań i celów (C.O. 1.4). Zapisy dot. przygotowania terenów inwestycyjnych zostaną uzupełnione w interwencji dot. subregionalnych i lokalnych miejskich obszarów funkcjonalnych.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
56.	Podjęto temat szkolnictwa zawodowego – dobrze, że znalazł się w strategii, ale nie obejmuje szkół podstawowych, a Strzelce realizują dofinansowany z Interregu modelowy projekt dotyczący kształcenia zawodowego na poziomie szkół podstawowych – wypracowany model będzie można potem wykorzystać w innych samorządach.	NIE UWZGLĘDNIONO W celu 1.3. są ogólne zapisy dot. szkolnictwa zawodowego, nie wykluczają one realizacji projektów w szkołach podstawowych.
57.	W kwestii spalarni odpadów poinformowano, że brak jest regionalizacji instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, a RIPOK-i i spalarnie samorządowe przestały być konkurencyjne dla RIPOK-ów tworzonych przy współfinansowaniu ze środków unijnych przez prywatnych inwestorów i jeśli gmina Strzelce Krajeńskie będzie miała wybierać RIPOK, do którego będzie wywozić śmieci – wybierz tańszy i tak zrobi wiele samorządów.	Uwaga o charakterze komentarza.
58.	Smart village – bardzo dobry pomysł, ale w strategii zapisany jako jedna modelowa wioska – to jest błąd, mamy wiele wiosek wyposażonych w infrastrukturę (m.in. światłowód), pozwalającą przekształcić je w smart village.	Uwaga o charakterze komentarza „Smart village” to pojęcie, które wciąż czeka na swoją oficjalną definicję. Dlatego zawężanie tego określenia do światłowodu jest mylące. W założeniu – „smart village” to szersza koncepcja, mająca na celu poprawę jakości życia na terenach wiejskich przy możliwie jak największym wykorzystaniu nowoczesnych technologii (Internet Rzeczy, OZE). „Smart village” to także koncepcja „wszystko co jest mi niezbędne do życia, mam stąd”, czyli energię, wodę itp. W założeniu – projekt „smart village” to modelowa wioska „samowystarczalna”, z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań z branży IT, produkcji wody, ciepła.
59.	Podkreślono sferę infrastruktury drogowej – dzięki powstałym arteriom komunikacyjnym w gminie pojawili się inwestorzy (w tym inwestor, który postawił park rozrywki Majaland) - jest to bardzo ważna sfera i wymaga położenia na nią większego akcentu w strategii. Zaproponowano, aby drogi wojewódzkie okalające i przechodzące przez miasto i gminę Torzym znalazły się w celu dotyczącym rozwoju infrastruktury drogowej, ponieważ obecnie park odwiedza wiele tysięcy osób, a będzie jeszcze więcej, bo inwestor będzie rozwijał park o kolejne strefy.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje powinny być wpisane w dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Transportu, czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich.
60.	Wpisanie szczegółowo inwestycji zgłaszanych przez lubuskie gminy może im pomóc uzyskać na ich realizację wsparcie z programów krajowych.	Strategia na poziomie wojewódzkim jest dokumentem horyzontalnym, również w kontekście ujmowania w nim przedsięwzięć strategicznych, które przez swój charakter i/lub zasięg powinny mieć oddziaływanie regionalne/ponadlokalne i w sposób kompleksowy przyczyniać się do osiągnięcia założonych celów. Bardziej szczegółowe wykazy inwestycji często stanowią element podstawowych wojewódzkich programów rozwoju odnoszących się do poszczególnych celów SRWL 2030. Inne inwestycje, istotne dla rozwoju poszczególnych gmin powinny znaleźć swoje miejsce w dokumentach strategicznych i operacyjnych gminy.
61.	Wyrażono aprobatę dla rozszerzania miejskich obszarów funkcjonalnych i zaproponowano rozszerzenie granic oddziaływania gorzowskiego MOF do końca województwa, przez gminę Dobiegniew.	Wskazanie szerszych powiązań funkcjonalnych będzie przedmiotem dalszych analiz i konsultacji z zainteresowanymi stronami.
62.	Most w Gorzowie powinien być zapisany w strategii, bo jest niezwykle potrzebny oraz linia kolejowa Gorzów–Zbąszynek, żeby kolejarze mogli ubiegać się o środki krajowe.	UWZGLĘDNIONO
63.	Zawnioskowano o uwzględnienie drogi nr 160, wiodącej do Drezdenka.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje powinny być wpisane w dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Transportu, czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich.
64.	Należy zadbać o lubuski odcinek drogi kolejowej Poznań-Szczecin.	UWZGLĘDNIONO

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
65.	Podkreślono konieczność modernizacji wewnątrz budynków oświatowych, bo na te zadania gminy nie stać.	Uwaga nie dotyczy zapisów SRWL 2030.
66.	Ważna kwestia to mieszkalnictwo – w gminie Dobiegniew występują braki w zakresie liczby mieszkań, ale sytuacja w tym zakresie jest trudna w całym województwie.	Zapisy dotyczące potrzeb mieszkaniowych zostaną w strategii rozszerzone w opisie kierunków interwencji celu 3. oraz uzupełnione w rozdziale dotyczącym obszarów strategicznej interwencji.
67.	Większe dofinansowanie powinno być przeznaczone na cele rewitalizacji.	Uwaga nieprecyzyjna. W odniesieniu do wsparcia UE w ramach projektowanego RPO, nie są jeszcze znane podstawowe informacje w zakresie możliwości wspierania działań rewitalizacyjnych, w tym wartość środków, jaka może być im dedykowana.
68.	Potwierdzono wagę drogi nr 22, i wyrażono nadzieję, że zapisy jej dotyczące znajdują się w strategii.	UWZGLĘDNIONO
69.	Podkreślono konieczność wybudowania obwodnicy miasta Gorzowa od północy, idącej przez tereny gmin Kłodawa oraz Lubiszyn, o parametrach drogi wojewódzkiej, z możliwością wjazdu na nią z każdej miejscowości.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Do przedsięwzięcia 23 zostanie wpisana północna obwodnica Gorzowa. Propozycje dotyczące jej przebiegu zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
70.	Wyrażono poparcie dla działań służących odtworzeniu małej retencji – należy odbudować małe elektrownie, młyny, zastawki, które pozostały po Niemcach i niszczej.	NIE UWZGLĘDNIONO Brak propozycji zapisu
71.	Projektując centra logistyczne należy uwzględnić potrzeby przewozowe.	UWZGLĘDNIONO
72.	Wspomniano o drodze krajowej nr 31, przebiegającej przez Słubice i konieczności wykonania obwodnicy miasta i węzła autostradowego Świecko ze względu na liczne kolizje i wypadki oraz degradację budynków w pobliżu jezdni - poproszono o zamieszczenie tej inwestycji w strategii.	UWZGLĘDNIONO
73.	Stworzenie jednostek dysponujących wykwalifikowanymi pracownikami, będących w stanie świadczyć usługi cyfrowe na rzecz administracji, czyli odejście od budowy data center a postawienie na specjalistów. Tego typu usługi powinny być świadczone przez centra usług wspólnych, z których każde obsługiwałoby 2-3 powiaty.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy dotyczące przedsięwzięcia dotyczącego e-administracji zostaną doprecyzowany na kolejnych etapach.
74.	Poproszono o wpisanie do strategii wałów przeciwpowodziowych, które mogłyby być także częścią drogi wojewódzkiej oraz obwodnicy miasta Drezdenko, która odciążałaby ruch m.in. samochodów jeżdżących do strefy przemysłowej przez miasto. Inwestycja ta wiązałaby się z budową mostu na Noteci.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje w zakresie budowy wałów przeciwpowodziowych realizują RZGW Wody Polskie. Natomiast inwestycje drogowe powinny być wpisane w dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Transportu, czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich.
75.	Wyrażono poparcie dla inicjatywy powstania Lubuskiego Centrum Integracji i Współpracy z Cudzoziemcami – jest to ważna kwestia do zamieszczenia w strategii rozwoju województwa, ważna dla przedsiębiorców i dla samych obcokrajowców	W celu operacyjnym 1.5. są zapisy ogólne dotyczące polityki migracyjnej. Kwestie konkretnych rozwiązań wspierających imigrantów będą analizowane.
Rada ds. Rozwoju Województwa Lubuskiego, 23 stycznia 2020		
76.	Apel o zaakcentowanie transgraniczności oraz otwartości na Europę i współpracę z regionami partnerskimi. Musimy śmiało mówić o programie integracji i edukacji europejskiej.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Tematy te zostały wskazane w celach operacyjnych 2.6 i 4.1. Jednak kwestie transgraniczności będą uzupełnione.
77.	Więcej uwagi trzeba poświęcić zasobom naturalnym – lasom, w projekcie SRWL 2030 brakuje zapisu dotyczącego wykorzystania lasów w turystyce. - Trzeba zwrócić uwagę nie tylko na obszary zagrożone powodzią, ale też suszami. W programie za mało jest też odniesień do klimatu. Należy wpisać program ekologiczny i edukacji ekologicznej dla każdej gminy. To śmiałe, ale ważne wyzwanie.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Sprawy turystyki, ekologii, klimatu i susz są ujęte w celach operacyjnych 1.2, 1.6., 3.4. Jednak w strategii zapisy te zostaną doprecyzowane i uzupełnione.
78.	Zwrócono uwagę na konieczność zaakcentowania roli przemysłu spożywczego oraz rolnictwa, ponieważ województwo lubuskie wyróżnia się znaczącą produkcją drobiu,	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Informacje o produkcji drobiu, w

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
	w szczególności indyków.	szczegółności indyków znajdują się w punkcie 3.5. diagnozy (str.39). Niemniej informacje te będą uaktualniane zgodnie z nowo udostępnionymi i danymi statystycznymi. Sprawy rolnictwa są ujęte w celu operacyjnym 1.7. i będą bardziej szczegółowo ujęte w powstającym regionalnym dokumencie branżowym dot. rolnictwa.
79.	Słabo zaakcentowana została oś rozwoju rzek Odry i Nysy Łużyckiej, czyli granicy polsko-niemieckiej, ale również rola trzech miast Kostrzyna nad Odrą, Słubic i Gubina, jako obszaru funkcjonalnego z miastami niemieckimi, gdzie występuje oddziaływanie gospodarcze.	CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONO Obszary przygraniczne, w tym tzw. dwumiastr przygraniczne zostały w strategii uwzględnione jako jedna z kategorii obszarów strategicznej interwencji (OSI). Zwrócić należy ponadto uwagę, że Słubice, Kostrzyn nad Odrą oraz Gubina są również częścią kategorii OSI dedykowanej ośrodkom subregionalnym i lokalnym. Zapisy dot. miast przygranicznych zostaną w strategii rozszerzone. Rysunek 7. – Obszary przygraniczne w województwie lubuskim zostanie ponadto uzupełniony o wskazanie dwumiastr przygranicznych.
80.	Podkreślono, że Niemcy sukcesywnie wdrażają program dekarbonizacji. Na obszarze przygranicznym z Polską wprowadzany jest program gospodarczy na tych terenach i Euroregion "Sprewa-Nysa-Bóbr" uczestniczy w nim. Zaznaczono, że warto wykorzystać te procesy i postrzegać je jako korzyści, a nie ograniczenia.	Uwaga o charakterze komentarza – w projekcie SRWL 2030 podkreślono istotną rolę gospodarki niskoemisyjnej i wykorzystania nowoczesnych technologii energetycznych, z jednoczesnym ograniczaniem „niskiej emisji”.
81.	Zwrócono uwagę na konieczność wyraźnego zapisu w projekcie SRWL 2030 dotyczącego rozwoju połączeń kolejowych transgranicznych z Niemcami.	NIE UWZGLĘDNIONO Jest już taki zapis w kierunkach interwencji (działań) celu operacyjnego 3.1.
82.	Zaproponowano, żeby w strategii dużą uwagę zwrócić na kwestie samowystarczalności energetycznej samorządów m.in. fotowoltaiki, problem suszy i małej retencji wodnej.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapiski dotyczące przeciwdziałania suszy zostaną w projekcie uzupełnione. Plan małej retencji zawarty będzie w krajowym Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy i regionalnym dokumencie branżowym dot. rozwoju rolnictwa W projekcie Strategii zaznaczono istotność wykorzystania lokalnych potencjałów energetycznych, w tym OZE, a także tworzenia obszarów samowystarczalnych energetycznie.
83.	Złożono wniosek ogólny dotyczący propozycji budowy zakładu utylizacji odpadów komunalnych w okolicy Gorzowa Wielkopolskiego.	Wniosek nieprecyzyjny. Jeśli dotyczy zakładu termicznego przekształcania odpadów został uwzględniony postulat dot. ujęcia tej inwestycji jako przedsięwzięcia strategicznego.
84.	Przedstawiono propozycje dotyczące przedsięwzięć kluczowych Miasta Gorzów Wlkp.	Odniesienia do poszczególnych wniosków dotyczących przedsięwzięć Miasta Gorzów Wlkp. zawarte są w załącznikach nr 1 i nr 2 do sprawozdania
85.	Zapisane w PZPWL odtworzenie linii kolejowej nr 415 nie znalazło się w projekcie SRWL 2030, jak również brakuje linii kolejowej nr 367 na trasie Gorzów Wielkopolski – Zbąszynek.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W SRWL 2030 uwzględniona zostanie modernizacja i elektryfikacja linii nr 367 Zbąszynek – Gorzów Wielkopolski
86.	Warto wskazać w dokumencie priorytetowe drogi wojewódzkie.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje powinny być wpisane w dokumentach branżowych takich jak

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
		PRT czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich.
87.	Oś rozwoju województwa lubuskiego wschód – zachód wzdłuż autostrady A-2 w ogóle nie została uwzględniona w projekcie SRWL 2030.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy dotyczące powiązań funkcjonalnych w układzie poprzecznym (m.in. dotyczące A2) zostaną w projekcie uzupełnione.
88.	Należałoby uzupełnić oddziaływanie OS Świebodzin + OS Międzyrzecz w kierunku zachodnim - Sulęcín i MOF Słubice oraz wschodnim – Trzciel i Zbąszynek. Zdefiniować rolę Świebodzina i Międzyrzecza, jako regionalnych ośrodków rozwoju gospodarczego (MOF Świebodzin-Międzyrzecz) wykorzystujących swe położenie, nie tylko dla rozwoju centrów logistyczno-transportowych, ale i w celu rozwoju funkcji przemysłowych oddziałujących na cały środkowy pas wzdłuż korytarza A-2.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy dotyczące powiązań funkcjonalnych w układzie poprzecznym (m.in. dotyczące A2) zostaną w projekcie uzupełnione. W projekcie wskazano wspólny potencjał MOF-ów Świebodzina i Międzyrzecz pomimo, że PZPWL nie delimituje tych obszarów jako wspólnego obszaru funkcjonalnego.
89.	W diagnozie brakuje analizy PKB w odniesieniu do podregionów lubuskich zielonogórskiego i gorzowskiego na poziomie NUTS III	NIE UWZGLĘDNIONO Informacje o PKB dla lubuskich podregionów znajdują się w punkcie 3.1. diagnozy (str.24), jak również we wskaźnikach monitorowania Strategii.
90.	Nastąpiło pomieszenie programów z przedsięwzięciami i należałoby z jednej strony wyraźnie zarysować programy, ale przede wszystkim doprecyzować projekty.	UWZGLĘDNIONO Zostanie doprecyzowane pojęcie i przedsięwzięć strategicznych.
91.	Główną osią rozwoju nowego MOF zielonogórsko-nowosolskiego będzie kolej trójmiejska (szynobusy), która powinna uzyskać wsparcie m.in. samorządu wojewódzkiego	Projekt kolei aglomeracyjnej wpisuje się w kierunki interwencji celu 3.5. d i e.
92.	Postulowano o przypilnowanie spójności między programami operacyjnymi i branżowymi z założeniami SRWL	Uwaga o charakterze komentarza. Struktura systemu dokumentów strategicznych i operacyjnych oraz procedura ich projektowania nie dopuszcza innej możliwości, jak zbieżność i wzajemne ich powiązanie, co potwierdza dotychczasowa praktyka.
93.	Zwrócono uwagę na pewną niespójność odnoszącą się do załączonych mapek miejskich obszarów funkcjonalnych w projekcie SRWL 2030 na stronie 26, a mapką w diagnozie na stronie 47. Wyrażono zdanie, że jest inny układ organizacyjny, dwie różne mapy MOF.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W diagnozie zawarte zostały zapisy oraz mapa z obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL), w którym Międzyrzecz zaliczony został do ośrodków lokalnych. W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Międzyrzecz zaliczony został do grupy miast średnich, co ze względu na specyfikę osadniczą województwa lubuskiego uzasadnia określenie jego w strategii jako ośrodka subregionalnego. Za zasadne uznano wskazanie wspólnego potencjału MOF-ów Świebodzina i Międzyrzecza w projekcie strategii pomimo, że PZPWL nie delimituje tych obszarów jako wspólnego obszaru funkcjonalnego. Zapisy oraz mapa w diagnozie i strategii zostaną doprecyzowane i skorygowane, w zakresie określenia Międzyrzecza jako ośrodka subregionalnego.
94.	Zaproponowano wpisanie tylko 20 priorytetowych przedsięwzięć z możliwością aktualizacji listy w trakcie wdrażania SRWL 2030. Należy wpisywać konkretne przedsięwzięcia realnie możliwe do zrealizowania, a nie „ideowe”. Nie należy tworzyć nowych bytów instytucjonalnych w związku z realizacją projektów.	NIE UWZGLĘDNIONO Ze względu na bardzo dużą liczbę zgłaszanych propozycji lista przedsięwzięć strategicznych podlegać będzie dalszym analizom i uzgodnieniom.
95.	Zaproponowano pogłębienie i wydłużenie konsultacji.	Uwaga nie dotyczy treści SRWL

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
96.	Zaproponowano rozszerzenie listy przedsięwzięć strategicznych, warto wpisywać również odważne projekty, które teraz są na etapie jedynie pomysłu. Przedsięwzięcia strategiczne powinny być kompleksowe i obejmować nawet kilka projektów np. projekt „S3 Bis”	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Propozycje zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
97.	Dopisanie linii kolejowej nr 367 Zbąszynek – Gorzów Wielkopolski, jako elementu „szprychy” z CPK do Gorzowa Wlkp. Koncepcja przyjęta w Rozporządzeniu Rady Ministrów polegająca na doprowadzeniu „szprychy” do CPK zarówno do Gorzowa Wlkp., jak i do Zielonej Góry.	UWZGLĘDNIONO
98.	Odbudowa LK nr 415 na obszarze aglomeracji gorzowskiej, która ułatwi przewóz pasażerów i towarów do strefy przemysłowej. Odbudowa linii została ujęta w apelu Sejmiku Województwa Lubuskiego do Premiera Mateusza Morawieckiego z dnia 05.09.2019 r.	NIE UWZGLĘDNIONO Odbudowa linii nr 415 w kierunku Myśliborza nie została uzgodniona z sąsiednim województwem.
99.	W PZPWL wypisano przebieg nowej linii kolejowej na trasie Zielona Góra – Świebodzin - Gorzów Wielkopolski, która również powinna być uwzględniona	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W SRWL 2030 w sposób ogólny uwzględniona zostanie potrzeba utworzenia nowej osi komunikacyjnej północ - południe na bazie istniejących i zlikwidowanych linii kolejowych.
100.	Wpisanie obszaru funkcjonalnego MOF Świebodzin – Międzyrzecz, zjazdów drogowych na tym obszarze,	W strategii wskazano wspólny potencjał MOF-ów Świebodzina i Międzyrzecza pomimo, że PZPWL nie delimituje tych obszarów jako wspólnego obszaru funkcjonalnego. Propozycje dotyczące zjazdów zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu.
101.	Budowa obwodnicy i mostu w Międzyrzeczu, zjazd z autostrady.	NIE UWZGLĘDNIONO Propozycje zostaną przeanalizowane podczas prac nad dokumentem branżowym: Program Rozwoju Transportu oraz skierowane do zaopiniowania przez GDDKiA.
102.	Należy uzupełnić zapisy o obszary problemowe ZIT-y i powiązania tematyczne, które mogą być realizowane przez klastry np. Klaster Turystyki Historycznej obejmujący obszar województwa lubuskiego i Landu Brandenburgii.	NIE UWZGLĘDNIONO W celu operacyjnym 4.3. wpisano rozwój współpracy na rzecz planowania i wdrażania kompleksowych przedsięwzięć rozwojowych. Inicjatywy klastrowe wpisują się w ten kierunek interwencji.
103.	Umieszczenie konkretnych dróg i obwodnic w projekcie SRWL 2030. Lista dróg, obwodnic, mostów powinna być ułożona w kolejności stopnia ich natężenia ruchu drogowego.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje powinny być wpisane w dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Transportu, czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich.
104.	Propozycja zmiany zapisu w celu operacyjnym 1.5. „Wykorzystanie do celów gospodarczych lokalnych złóż surowców, w szczególności miedzi.” na zapis „Eksploracja złóż bogactw naturalnych z poszanowaniem środowiska naturalnego”.	NIE UWZGLĘDNIONO W celu operacyjnym 1.2. wpisano promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, co łączy się m.in. ze wskazanym zapisem.
105.	Zaproponowano zwrócenie się do instytucji wojskowych takich jak: Rejonowy Zarząd Infrastruktury czy Wojewódzki Sztab Wojskowy, celem wydania przez nich opinii na temat projektu SRWL 2030.	Uwaga nie dotyczy zapisów projektu Strategii. Jednocześnie należy wskazać, że nie ma wymogów formalnych ani praktyki konsultowania strategii rozwoju województwa z organami wojska. Zaznaczyć należy ponadto, że zakres współpracy samorządu województwa z wojskiem np. w obszarze infrastruktury ma charakter zastrzeżony.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
Spotkanie z parlamentarzystami, 27 stycznia 2020		
106.	Zwrócono uwagę na problem suszy w województwie (jedno z najbardziej zagrożonych suszą województw) i konieczność większego zaakcentowania tego zagadnienia.	UWZGLĘDNIONO
107.	Uwzględnienie Węzła Łagów	UWZGLĘDNIONO
108.	Obie drogi wodne tj. nr 30 i 70 są międzynarodowe – trzeba je traktować równorzędnie również pod względem nazewnictwa w strategii.	UWZGLĘDNIONO
109.	Należy mocniej zaakcentować konieczność budowy stopni wodnych i zbiorników retencyjnych.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W SRWL 2030 pojawi się zapis o koniecznym stworzeniu warunków na obszarze Środkowego Nadodrza do okresowej dużo obszarowej retencji wód które skutecznie wpłyną na poprawę ograniczania skutków suszy rolniczej i hydrologicznej.
110.	Wniosek o zaakcentowanie rozbudowy (modernizacji) połączeń drogowych i kolejowych (w tym elektryfikacja) Żary – Żagań – Zielona Góra oraz Żary – Żagań – Głogów (w ramach budowy połączeń z CPK), w tym budowa obwodnic Żar i Żagania oraz połączeń komunikacyjnych związanych ze stacjonującym wojskiem (Świętoszów – Żagań – Skwierzyna i na zachód z Berlinem). W tym temacie wskazana jest współpraca i porozumienie z wojskiem i rządem RP w sprawie finansowania.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Linie Żary - Żagań - Zielona Góra i Żary – Żagań - Głogów są uwzględnione. Zakres współpracy samorządu województwa z wojskiem w zakresie infrastruktury ma charakter zastrzeżony.
111.	Zaznaczyć trzeba w strategii budowę centrum logistycznego koło Łagowa i powiązaną z nim konieczność budowy zjazdu w okolicach Łagowa na autostradzie A2.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Cel operacyjny 3.1. h uwzględnia rozwój rozwiązań multimodalnych oraz budowę centrów logistycznych w sąsiedztwie głównych węzłów komunikacyjnych regionu. Ich dokładne lokalizacje określone będą na etapie dalszych prac nad koncepcjami projektów. Zjazd z A2 w Łagowie uwzględniono.
112.	Uwzględnić należy dalszą rozbudowę lotniska w Babimoście, w tym hali odlotów i przylotów w celu zapewnienia szybkiej odprawy dużych samolotów, rozbudowę parkingu, budowę północnego węzła na S3 pod Sulechowem w celu skomunikowania z lotniskiem oraz budowę „bypass-a” kolejowego do lotniska. Lotnisko Babimost powinno pełnić rolę „małego hub-u”. Konieczne jest również utworzenie i rozwój połączeń lotniczych z Ukrainą (Lwowem).	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Rozbudowa parkingów przed terminalem i druga nitka toru kolejowego między Babimostem a Kolesinem są uzasadnione. Rozbudowa terminala odlotowego zależy od osiągnięcia takiej ilości pasażerów odlatujących, gdzie niemożliwe będzie odprawienie dwóch odlotów równocześnie z separacją czasową poniżej 2 godzin. Północny węzeł Sulechowa na S3 ma znaczenie dla mieszkańców Sulechowa a marginalne znaczenia jako dojazd do lotniska – tu wystarczy południowy węzeł Sulechowa na S3.
113.	Istotne jest podkreślenie znaczenia nowych wydziałów na UZ dotyczących lotnictwa (obsługa, serwis, pilotaż).	NIE UWZGLĘDNIONO W diagnozie jest mowa o dokumencie branżowym Kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego w województwie lubuskim do roku 2030. Jak również corocznie opracowywany jest Plan działań na rzecz szkolnictwa wyższego i sprawozdanie.
114.	Postulat o uwzględnienie następujących przedsięwzięć w strategii: 1. budowa Centrum Kongresowego w ZG (jako przykład wskazał podobną inwestycję w Rzeszowie), 2. budowa spalarni odpadów, 3. budowa kompleksu energetycznego Gubin-Brody, 4. przedsięwzięć związanych z wydobyciem miedzi w woj. lubuskim, 5. rozwój przemysłu meblarskiego (związane z lesistością i dostępnością drewna).	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO 1. Rozwój infrastruktury konferencyjno-szkoleniowej zawarto w celu 1.4 g. Wpisanie konkretnej inwestycji do przedsięwzięć strategicznych wymaga przygotowania koncepcji projektu ze strony jego beneficjenta. 2. Zakład termicznego przekształcania odpadów zostanie

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
		<p>zapisany jako przedsięwzięcie strategiczne.</p> <p>3. Coraz bardziej rygorystyczna polityka klimatyczno-energetyczna UE nie zakłada dalszego wsparcia budowy odkrywkowych kopalni węgla brunatnego, wraz z elektrowniami opalanych tym surowcem. UE podkreśla konieczność spełniania bardzo wysokich standardów środowiskowych. Zapisy SRWL w kierunkach interwencji 3.3.a. nie wykluczają wykorzystania tego surowca przy zachowaniu wszelkich wymogów środowiskowych i klimatycznych.</p> <p>4. Przedsięwzięcie jest uwzględnione w projekcie SRWL 2030</p> <p>5. Rola przemysłu drzewnego i meblowego jest podkreślona w diagnozie</p>
115.	Należy dążyć do osiągnięcia IV klasy żeglowności na Odrze, pomimo, że nie jest to do osiągnięcia w perspektywie kilku lat. Trzeba realizować kolejne etapy w tych dążeniach (jest przygotowywane studium wykonalności).	W projekcie SRWL 2030 w przedsięwzięciu nr 30 zapisano IV klasę żeglowności.
116.	Kluczowa dla rozwoju obszarów zmarginalizowanych jest budowa połączeń komunikacyjnych drogowych i kolejowych.	NIE UWZGLĘDNIONO Zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów zmarginalizowanych zostało w strategii uwzględnione.
117.	Zwrócono uwagę, że doprowadzenie do IV klasy żeglowności Odra jest w perspektywie realizacji strategii nierealne (olbrzymie koszty, inwestycje w tym zakresie obejmują całą długość Odry nie tylko w woj. lubuskim, ponadto w związku z tym, że Odra jest rzeką graniczną wymagają ustaleń z Niemcami). Kluczowe wg obecnego stanu jest doprowadzenie przynajmniej do III klasy żeglowności.	Uwaga ma charakter komentarza.
118.	Ze względu na coraz częstsze i intensywniejsze anomalie pogodowe (powodzie i susze), konieczne jest zaakcentowanie działań im zapobiegających.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W strategii zaakcentowano kwestie anomalii pogodowych w celu operacyjnym 3.4. Zapisy dotyczące przeciwdziałania suszy zostaną w projekcie uzupełnione. Plan małej retencji zawarty będzie w krajowym Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy i regionalnym dokumencie branżowym dot. rozwoju rolnictwa.
119.	Zwrócono uwagę na konieczność budowy węzła na S3 w Niedoradzu, który będzie miał znaczenie zarówno dla rozwoju Nowej Soli, jak i Zielonej Góry i szerzej funkcjonowania wspólnego ZIT-u – otworzą się nowe możliwości.	UWZGLĘDNIONO
120.	Z uwagi na budowę w Nowej Soli centrum logistycznego (które już powstaje) ważne jest również dokończenie budowy obwodnicy Nowej Soli.	NIE UWZGLĘDNIONO Inwestycje powinny być wpisane w dokumentach branżowych takich jak Program Rozwoju Transportu, czy też Plan inwestycji priorytetowych na drogach wojewódzkich
121.	Zawnioskowano o rozważanie budowy infrastruktury węzła komunikacyjnego – drogowego i kolejowego (centrum przesiadkowego) w Świebodzinie z uwzględnieniem remontu dworca (jako przykład wskazał remont dworca w N.S. sfinansowany przez samorząd), budowy parkingów itp.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO W SRWL 2030 istnieje odniesienie do Programu Inwestycji Dworcowych (PID). Przy realizacji zadań z PID szczególnie istotna jest współpraca z samorządami, zwłaszcza tam, gdzie projekty mogą przynieść ponadregionalny rezultat.
122.	Jako optymalną lokalizację przedsięwzięcia centrum start-upów wskazano Nową Sól – jest w tym obszarze doświadczenie i potencjał (Interior).	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Model funkcjonowania projektu dot. start-upów nie jest określony. Mogą zostać wyłonieni operatorzy. Dążeniem jest uruchomienie wsparcia na terenie całego województwa.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
123.	Poparto budowę centrum kongresowego w woj. lubuskim (przykład Rzeszowa i Lublina).	Rozwój infrastruktury konferencyjno-szkoleniowej zawarto w celu 1.4 g. Wpisanie konkretnej inwestycji do przedsięwzięć strategicznych wymaga przygotowania koncepcji projektu ze strony jego beneficjenta.
124.	Konieczna jest integracja ścieżek rowerowych w woj. lubuskim (ponadlokalne inwestycje, związane z ich ciągłością).	UWZGLĘDNIONO
125.	Dla rozwoju województwa kluczowe znaczenie mają potencjalne inwestycje związane z wydobyciem miedzi.	Uwaga o charakterze komentarza - istotność złóż miedzi jest zaznaczona w projekcie SRWL 2030 m.in. jako kierunki interwencji celu operacyjnego 1.5, tj. punkt g, a także jako przedsięwzięcie strategiczne kluczowe dla realizacji celów SRWL 2030 - pkt 8. Eksploatacja złóż miedzi na terenie województwa lubuskiego.
126.	Zwrócono uwagę na konieczność szczególnego wsparcia obszarów zagrożonych wykluczeniem (przykład Szprotawy i Wschowy), być może należy opracować specjalną strategię dla tych obszarów.	Obszary zagrożone marginalizacją i gminy o najtrudniejszej sytuacji społ.-gosp. zakwalifikowane zostały jako obszary strategicznej interwencji.
127.	Przedstawiono stanowisko odnośnie sfery imigracyjnej odmienne wobec tej zawartej w projekcie (diagnozie). Przyływ imigrantów wiąże się z niższymi płacami w lubuskim, osoby przybywające raczej o słabszych kwalifikacjach, a aby rozwinąć gospodarkę w oparciu o sektor B+R potrzeba wykwalifikowanych specjalistów.	NIE UWZGLĘDNIONO Uwaga o charakterze komentarza. W celu operacyjnym 1.5. są zapisy ogólne dotyczące polityki migracyjnej.
128.	Negatywnie odniesiono się do specjalnych stref ekonomicznych (małe wpływy do samorządów, niskie wynagrodzenia, nieuczciwa konkurencja wobec firm spoza stref, mała stabilność funkcjonowania firm (zdarzają się przypadki szybkiego zakończenia działalności firm funkcjonujących w strefach).	NIE UWZGLĘDNIONO Uwaga o charakterze komentarza. Obecnie cała Polska jest specjalną strefą ekonomiczną.
129.	Postulat o zwiększenie nacisku na przemysł wydobywczy (przede wszystkim miedzi i węgla brunatnego), który daje duże wpływy do kasy samorządu, a co nie wyklucza wykorzystania i rozwoju OZE. Nowoczesne technologie ograniczają szkodliwość przemysłu wydobywczego.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienia dotyczące przemysłu wydobywczego zostały podkreślone z projekcie SRWL 2030. Istotność złóż miedzi jest zaznaczona w projekcie Strategii, m.in. jako kierunki interwencji celu operacyjnego 1.5 g. „Wykorzystanie do celów gospodarczych lokalnych złóż surowców, w szczególności miedzi”, a także jako przedsięwzięcie strategiczne kluczowe dla realizacji celów SRWL 2030 - pkt 8. „Eksploatacja złóż miedzi na terenie województwa lubuskiego”. Coraz bardziej rygorystyczna polityka klimatyczno-energetyczna UE nie zakłada dalszego wsparcia budowy odkrywkowych kopalni węgla brunatnego, wraz z elektrowniami opalanymi tym surowcem. UE podkreśla konieczność spełniania bardzo wysokich standardów środowiskowych. Zapisy SRWL w kierunkach interwencji 3.3.a. nie wykluczają wykorzystania tego surowca przy zachowaniu wszelkich wymogów środowiskowych i klimatycznych.
130.	Zwrócono uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa i konieczność rozwoju i wsparcia geriatry.	NIE UWZGLĘDNIONO Kwestie te są ujęte w celach operacyjnych 2.2 i 2.3.
131.	Postulowano o podkreślenie w SRWL „dwubiegowości” województwa i jednoczesny brak spójności między deklarowanymi intencjami a praktyką podjętych działań, przykładem jest lista przedsięwzięć strategicznych, z których 30 ma charakter rozproszony (wiele lokalizacji), 6 wskazuje na lokalizację w Zielonej Górze, w 2 nie sprecyzowano i 0 w Gorzowie Wlkp. (załączono tabelę). Strategia powinna być gwarantem równomiernego rozwoju i uwzględnić lokalizację istotnych instytucji	Uwaga ma charakter komentarza, nie zawiera konkretnych propozycji zmian zapisu SRWL 2030. SRWL 2030 dotyczy rozwoju całego regionu. Lista przedsięwzięć strategicznych podlegać będzie

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
	w obu stolicach, przy zachowaniu proporcji wynikających z liczby ludności w obydwu subregionach.	dalszym uzgodnieniom i uwzględnieniu ważnej inwestycji na północy województwa.
132.	Administracja samorządowa skupiona jest wyłącznie w Zielonej Górze, nie ma ani jednej instytucji podległej samorządowi wojewódzkiemu zlokalizowanej tylko w Gorzowie. Należałoby rozważyć np. utworzenie drugiego Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Gorzowie.	Uwaga ma charakter komentarza, nie zawiera konkretnych propozycji zmian zapisu SRWL 2030. Należy wyjaśnić, że w Gorzowie Wlkp. są jednostki podległe WL.
133.	W tekście jest: „(...) opracowanie koncepcji i harmonogramu budowy drogi ekspresowej S22 od granicy państwa w Kostrzynie nad Odrą do granicy województwa lubuskiego z uwzględnieniem obwodnic (...)” – Zaznaczyć należy, że w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2007-2013 znajdowały się już zapisy dot. odcinka Gorzów-Elbląg, wraz z lokalizacją. Rozważyć należy czy odcinek od Gorzowa do Kostrzyna należy rzeczywiście prowadzić południową stroną (Stońsk, Krzeszyce), czy krótszą północną – równoległą do drogi nr 132, szczególnie, że obecnie rozważane warianty przebiegu obwodnicy Kostrzyna (wraz z nowym mostem na Odrze) przebiegają przez północną część miasta.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Uwzględniono konieczność modernizacji drogi krajowej nr 22 wraz z budową obwodnic miejscowości, a także przeprowadzenie dalszych analiz dotyczących zasadności budowy drogi ekspresowej S22.
Seminarium dotyczące Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 29.01.2020 r., Uniwersytet Zielonogórski		
134.	W strategii brakuje zapisów dotyczących wsparcia (utworzenia) jednostek branżowych naukowo badawczych (JBR) oraz zaproszenia do utworzenia jednostek PAN (na dzisiaj mamy siedzibę Centrum Badań Kosmicznych PAN).	NIE UWZGLĘDNIONO Zapisy nt. wsparcia działalności innowacyjnej są już ujęte w Celu operacyjnym 1.1. SRWL 2030, dot. m.in. wzmocnienia sektora B+R w tym działalności naukowo-badawczej.
135.	Zalecane w strategii byłoby kwotowe w złotych lub euro wskazanie nakładów wsparcia na działanie B+R, zapis procentowego poziomu nie zawsze jest jednoznaczny.	NIE UWZGLĘDNIONO W rozdziale „Ramy finansowe strategii” wskazane są kwotowo i procentowo szacowane wartości nakładów finansowych na poszczególne cele strategiczne SRWL 2030.
136.	W celu 1.1 brakuje zapisu dotyczącego wsparcia dla inkubatorów przedsiębiorczości, szczególnie akademickich. To w tych jednostkach można stworzyć bardzo dobre warunki do rozwoju start-upów.	UWZGLĘDNIONO Zapis zostanie uzupełniony.
137.	Wskazane byłoby aby w strategii znalazły się zapisy umożliwiające finansowe wsparcie dla uczelni lubuskich dla unowocześnienia procesu kształcenia (wprowadzenie dodatkowych opcjonalnych zajęć, dozbroyenie laboratoriów, kształcenie dualne, włączenie w ramach profili praktycznych przedstawicieli przemysłu).	NIE UWZGLĘDNIONO Kwestie te są ujęte w kierunkach interwencji w celach operacyjnych 1.1. i 1.3. Ponadto w strategii wymieniony jest dokument Kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego w województwie lubuskim do roku 2030, w który zapisano kwestie wsparcia uczelni.
138.	W celu 1.3. a), w którym mowa jest o dopasowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy należy przewidzieć dokonanie analizy potrzeb rynku pracy z okresem prognozy na okres co najmniej 3 lat.	NIE UWZGLĘDNIONO WUP opracowuje informację roczną nt. rynku pracy, analizy i opracowania tematyczne, monitoring zawodów. Roczne dokumenty programowe sporządzane są w oparciu o aktualną diagnozę rynku pracy wraz z tendencjami.
139.	W zakresie nowych metod kształcenia strategia powinna zawierać zadania wsparcia rozwoju kształcenia dualnego na poziomie szkolnictwa wyższego. Ta forma kształcenia wymaga ścisłej współpracy przemysłu z uczelniami i wsparcia w zakresie koordynacji i finansowej (przedsiębiorcy muszą przejąć część zadań edukacyjnych),	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Zapisy dotyczące wzmocnienia powiązań kształcenia na poziomie wyższym z biznesem zostaną wzmocnione.
140.	Temat zielona gospodarka wymaga regionalnego planu gospodarowania osadami ściekowymi, łącznie z monitorowaniem miejsc składowania osadów (tereny rolnicze czy przemysłowe). Nad tym tematem należy również pochylić się w strategii.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w celach operacyjnych 3.4 ppkt. a punkt 3 Wsparcie działań z zakresu zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych.
141.	Kształcenie zawodowe w województwie wymaga wsparcia w doradztwie zawodowym realizowanym w liceach. Młodzież licealna powinna zapoznać się z profilem zawodów jakie można zdobyć studiując w lubuskich uczelniach.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w kierunkach interwencji w celu operacyjnym 1.3.
142.	Proponujemy aby zapisane w przedsięwzięciu 4 Lubuskie Centrum Start-Upów (Start Up z założenia powinien być innowacyjny) powiązać organizacyjnie i merytorycznie z	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Model funkcjonowania projektu dot.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
	konsorcjum lubuskich Parków Technologicznych (powinno działać pod nadzorem tego konsorcjum).	start-upów nie jest określony. Mogą zostać wyłonieni operatorzy. Dążeniem jest uruchomienie wsparcia na terenie całego województwa.
143.	Dużo uwagi należy poświęcić ekologicznej edukacji dzieci i młodzieży.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w kierunkach interwencji w celu operacyjnym 3.4.
144.	Dużo uwagi należy poświęcić działaniom wspierającym programy dokształcania i terapii zajęciowej dla seniorów. Mogą to być działania, które umożliwią włączenie się lubuskich uczelni wyższych.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w kierunkach interwencji w celu operacyjnym 2.2.
145.	Ważnym tematem jest zapis w strategii zadań wsparcia kształcenia na różnym poziomie w kierunkach niezbędnych do zasilania rynku pracy lubuskiej gospodarki (np. branża drzewna, murarzy, spawaczy itp.).	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w kierunkach interwencji w celu operacyjnym 1.3. Kwestie są doprecyzowywane w corocznym Lubuskim Planie Zatrudnienia.
146.	W strategii należy również umieścić program rozwijania grupy realizującej zadania nauczyciele zawodu pracujących w szkolnictwie zawodowym różnego poziomu.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w kierunkach interwencji w celu operacyjnym 1.3.
147.	Programy operacyjne dotyczące szkolnictwa zawodowego powinny również obejmować uczniów szkół podstawowych.	Uwaga o charakterze komentarza. Nie dotyczy zapisów projektu SRWL 2030.
148.	Ważnym zagadnieniem poruszonym podczas spotkania przez wielu mówców była sprawa przeciwdziałania pogłębiającemu się niżowi demograficznemu. Wskazywano, że w strategii bardzo czytelnie należy wskazać interwencje przeciwdziałające niżowi demograficznemu (np. zatrzymanie młodzieży w województwie lubuskim, zaproszenie młodych ludzi z innych regionów do regionu lubuskiego, wsparcie dla zatrudniania cudzoziemców itp.).	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Kwestie działań na rzecz młodzieży zostaną uzupełnione.
149.	Strategia powinna zobowiązać władze gmin do przygotowania i wpisania w strategię gminne, powszechnych gminnych programów bezpieczeństwa energetycznego.	NIE UWZGLĘDNIONO Gminy są już zobowiązane do przygotowywania Projektów założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, co wynika z ustawy Prawo energetyczne. Wśród podstawowych wojewódzkich programów rozwoju wskazano ponadto Strategię Energetyki Województwa Lubuskiego do 2030 wyznaczającą kierunki rozwoju tego sektora na poziomie regionalnym oraz lokalnym.
150.	Ważnym zadaniem strategii jest wzmocnienie współpracy między gminami, powiatami w rozwiązywaniu problemów infrastrukturalnych (np. wspólny system wykorzystywania osadów ściekowych). Zapis w strategii mógłby zawierać uwarunkowania otrzymania dofinansowania na określone zadanie środowiskowe od zasady realizacji tego zadania w konsorcjum wielu gmin lub powiatów.	NIE UWZGLĘDNIONO Projekt wskazuje, że promowanym modelem realizacji polityki rozwoju powinny być partnerstwa samorządowe ukierunkowane na osiąganie wspólnych celów. Strategia rozwoju województwa nie definiuje natomiast kryteriów premiujących w ubieganiu się o środki finansowe.
151.	W strategii powinny znaleźć się zapisy mówiące o wspieraniu przez władze regionu inicjatyw ponadregionalnych kreowanych przez państwo np. budowa dróg, użegłowanie rzek, samodzielność energetyczna gmin powiatów.	NIE UWZGLĘDNIONO W projekcie SRWL 2030 jest wiele zapisów dotyczących potrzeby realizacji zadań i przedsięwzięć leżących w kompetencjach administracji rządowej, w tym w wymienionych dziedzinach. Temat współpracy z administracją centralną zapisano w celu operacyjnym 4.3.
152.	W temacie klimatycznym należy zwrócić również szczególną uwagę na problem suszy (w ubr. w województwie lubuskim 40% plonów zostało wypalonych przez suszę, zasoby wód powierzchniowych i podziemnych w naszym województwie są na poziomie krajów uważanych za tropikalne).	UWZGLĘDNIONO
153.	W strategii powinno się wpisać podjęcie działań w kierunku wpisania województwa lubuskiego do programu transformacji klimatycznej. Program ma dotyczyć 4 regionów Polski. Aktualnie w przedstawionym przez rząd programie nie wpisano naszego województwa.	Kwestia Funduszu Sprawiedliwej Transformacji jest nowa. Celowość i treść zapisu w SRWL 2030 zostanie przeanalizowana.

Lp.	TREŚĆ UWAGI	USTOSUNKOWANIE
154.	Strategia powinna zawierać również zadania zabezpieczenia i wykorzystania dóbr naturalnych, które występują na terenie naszego regionu (np. złoża miedzi, węgla brunatnego, ropy, gazu, soli itp.).	NIE UWZGLĘDNIONO Cel strategiczny 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna zawiera w sobie kierunki interwencji odnoszące się do komentarza (cel operacyjny 1.5, pkt g <i>Wykorzystanie do celów gospodarczych lokalnych złóż surowców, w szczególności miedzi</i>). Dodatkowo w projekcie SRWL 2030 zapisane jest przedsięwzięcie strategiczne kluczowe dla realizacji celów SRWL 2030 - pkt 8. Eksploatacja złóż miedzi na terenie województwa lubuskiego.
155.	Temat zielona gospodarka wymaga regionalnego planu gospodarowania osadami ściekowymi, łącznie z monitorowaniem miejsc składowania osadów (tereny rolnicze czy przemysłowe). Nad tym tematem należy również pochylić się w strategii.	NIE UWZGLĘDNIONO Zagadnienie jest ujęte w celach operacyjnych 3.4 ppkt. a punkt 3 Wsparcie działań z zakresu zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych.
156.	W strategii należy silnie zaznaczyć współpracę międzynarodową.	UWZGLĘDNIONO Zapisy zostaną rozszerzone.
157.	Granicę między Państwami będącą na obszarze naszego województwa należy traktować jako oś rozwoju regionu lubuskiego.	UWZGLĘDNIONO CZĘŚCIOWO Obszary przygraniczne, w tym tzw. dwumiasta przygraniczne zostały w strategii uwzględnione jako jedna z kategorii obszarów strategicznej interwencji (OSI). Zwrócić należy ponadto uwagę, że Słubice, Kostrzyn nad Odrą oraz Gubin są również częścią kategorii OSI dedykowanej ośrodkom subregionalnym i lokalnym. Zapisy dot. miast przygranicznych zostaną w strategii rozszerzone. Rysunek 7. – Obszary przygraniczne w województwie lubuskim zostanie ponadto uzupełniony o wskazanie dwumiastr przygranicznych.
158.	Do strategii należy wpisać rozwój transgranicznych sieci kolejowych.	SRWL 2030 uwzględni ten zapis w celu operacyjnym 3.1 b.
159.	Projekt strategii powinien mieć szersze konsultacje społeczne w powiązaniu z przedstawicielami województw sąsiednich jak również partnerów z przygranicznych niemieckich regionów.	Uwaga nie dotyczy zapisów Strategii. Należy jednak wyjaśnić, że Projekt SRWL 2030 podlegał konsultacjom z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. W ramach konsultacji społecznych zostały też wysłane zaproszenia do władz sąsiadujących województw. Planowane są spotkania z przedstawicielami Brandenburgii i Saksonii.
160.	W legendzie dokumentu zawierającego strategię należy poza wyjaśnieniem zastosowanych skrótów umieścić również definicję pojęć specjalistycznych stosowanych w dokumencie.	UWZGLĘDNIONO